

Persbericht

PB07-067
27 september 2007
9.30 uur

Economische groei tweede kwartaal iets hoger dan eerder geraamd

De Nederlandse economie is in het tweede kwartaal van 2007 met 2,6 procent gegroeid ten opzichte van een jaar eerder. De tweede raming van de economische groei is 0,2 procentpunt hoger dan de eerste raming van 14 augustus jongstleden. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

De economie groeide dit kwartaal iets minder hard dan in 2006 doordat de aardgasproductie sterk daalde. Vooral hierdoor zwakte de groei van de consumptie door huishoudens en de export van goederen af. Door andere oorzaken viel ook de investeringsgroei fors lager uit.

Opwaartse bijstelling

De opwaartse bijstelling met 0,2 procentpunt komt vooral doordat de productie van alle goederenproducenten en de productie in de zorg hoger waren dan eerder geraamd. Hierdoor kwamen het uitvoersaldo en de overheidsconsumptie hoger uit. De groei van de wederuitvoer en de investeringen was daarentegen lager dan eerder geraamd.

Kwartaal-op-kwartaalgroei slechts 0,3 procent

Ten opzichte van een kwartaal eerder groeide de economie in het tweede kwartaal van 2007 met 0,3 procent. Dat was bij de eerste raming 0,2 procent. De kwartaal-op-kwartaalgroei is de laagste in twee jaar.

Bijna over de hele linie groeivertraging

Zowel de groei van de uitvoer van Nederlands product als van de wederuitvoer vertraagde ten opzichte van 2006. Ook de groei van de consumptie door huishoudens was vooral door het geringere aardgasverbruik lager dan in 2006. De consumentenbestedingen aan duurzame consumptiegoederen zoals consumentenelectronica en auto's, aan horeca en aan vervoer en communicatie groeiden echter nog ruim bovengemiddeld. Flink hogere zorguitgaven gaven een impuls aan de overheidsconsumptie.

Hoewel de investeringen in machines, bedrijfsauto's, bedrijfsgebouwen en computers sterk toenamen, viel de groei van de totale investeringen toch sterk terug. Dit komt onder meer doordat er veel minder vliegtuigen werden afgeleverd en bovendien minder royalty's zijn ontvangen op patenten en licenties dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar.

Bouw, zorg en commerciële dienstverleners dragen de groei

De bouwnijverheid had met meer dan 5 procent de hoogste productiegroei van alle bedrijfstakken. De commerciële dienstverleners en de zorg produceerden ongeveer 4 procent meer. Bij de commerciële dienstverleners groeiden vooral de uitzendbranche, de groothandel en de zakelijke dienstverleners. Verder valt het aantrekken van de horeca op. Na twee topkwartalen viel daarentegen in de industrie het groeitempo terug tot 2,5 procent. De gasproductie was door het warme voorjaarsweer opnieuw aanzienlijk lager dan vorig jaar.

Technische toelichting

In november weer informatie over banen, arbeidsvolume en lonen

Volgens de jaarplanning van het CBS zou vandaag ook een raming worden gepubliceerd over het totaal en de verdeling naar bedrijfstakken van het aantal banen van werknemers, het arbeidsvolume van werknemers en de loonsom in het tweede kwartaal van 2007. Deze gegevens zijn echter nog niet beschikbaar. De oorzaak is dat het CBS op dit moment de benodigde gegevens over het tweede kwartaal van 2007 nog niet heeft kunnen ontlenen aan de externe registers. Op basis van via een tijdelijke noodvoorziening uit de registers verkregen informatie zullen deze gegevens naar verwachting in november wel gepubliceerd kunnen worden. Dit geldt ook voor dezelfde gegevens over het eerste kwartaal van 2007. Voor het derde kwartaal en de kwartalen daaropvolgend wordt gestreefd naar een structurele oplossing voor publicatie op basis van de externe registers.

Achtergrondinformatie over de ramingen

Er worden meerdere ramingen samengesteld en gepubliceerd van de economische groei in een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Op dat moment komen bovendien meer detailgegevens beschikbaar. Bij de afsluiting van het vierde kwartaal komt tevens de eerste raming van het jaar gereed en worden de eerste drie kwartalen opnieuw vastgesteld.

Ook nadien kunnen de cijfers nog worden aangepast. De kwartaalgegevens worden namelijk eenmaal per jaar in juli geïjkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de ramingen kunnen worden verrijkt.

Seizoengecorrigeerde gegevens

Normale praktijk is dat mutaties worden berekend ten opzichte van het vergelijkbare kwartaal van het voorafgaande jaar. Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de conjuncturele stand van zaken wordt de groei voor enkele variabelen zoals het bbp ook ten opzichte van het voorgaande kwartaal berekend. Hierbij wordt gecorrigeerd voor seizoen- en werkdageffecten. Bij het uitkomen van nieuwe kwartaalcijfers wordt deze seizoencorrectie steeds

opnieuw doorgerekend. Dit leidt doorgaans tot geringe bijstellingen van eerder geraamde cijfers, incidenteel tot meer substantiële bijstellingen.

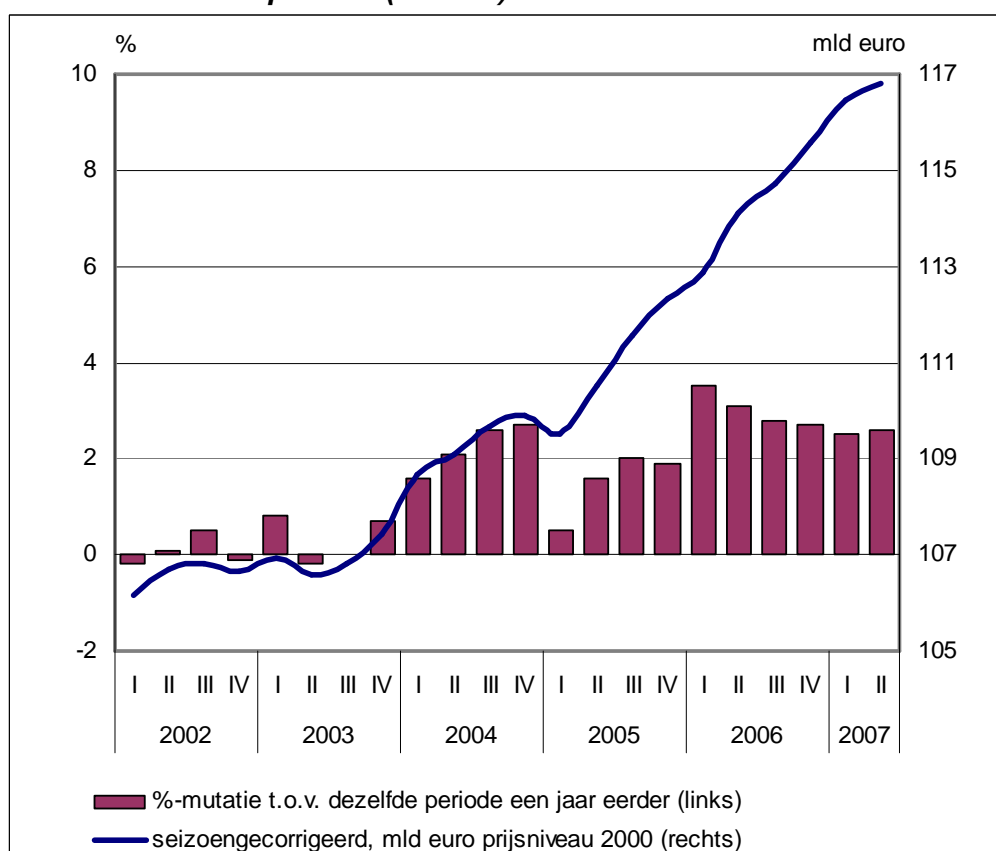
Jaarcijfers

Het persbericht over de tweede raming van de economische groei voor het eerste kwartaal bevat additionele gegevens over het productie- en bestedingendeel van de jaarpublikatie Nationale rekeningen. In dat persbericht zullen daarom twee extra tabellen worden opgenomen met enkele nieuwe jaarcijfers.

Zorgstelsel

Op 1 januari 2006 is het nieuwe zorgstelsel ingevoerd. In de Nationale rekeningen brengt dit een verschuiving met zich mee van consumptie door huishoudens naar consumptie door de overheid. De consumptie door huishoudens is hierdoor in 2006 veel lager, de consumptie door de overheid veel hoger dan een jaar eerder. Ook heeft bij de productie een overheveling plaatsgevonden van overheid naar verzekeringsinstellingen. In dit persbericht zijn de cijfers opgenomen waarin deze verschuivingen zijn verwerkt. Daarnaast zijn voor 2006 in tabel 2 tussen haakjes de cijfers opgenomen waarin voor deze verschuiving is gecorrigeerd. Bij de beschrijving van ontwikkelingen is de tekst van het persbericht gebaseerd op de gecorrigeerde cijfers. Het effect van het nieuwe zorgstelsel doet zich in 2007 niet meer voor.

Bruto binnenlands product (volume)

Bron: CBS.

Tabel 1: Bruto binnenlands product (marktprijzen)

	Waarde	Volumeverandering t.o.v.	
		zelfde periode vorig jaar	voorgaande periode ^{1) #}
	<i>mld euro</i>	%	%
2004	491,2	2,2	.
2005	509,0	1,5	.
2006	534,3	3,0	.
2004-I	120,5	1,6	1,2
II	124,3	2,1	0,4
III	118,6	2,6	0,5
IV	127,8	2,7	0,2
2005-I	123,8	0,5	-0,3
II	129,0	1,6	0,9
III	123,1	2,0	0,9
IV	133,0	1,9	0,7
2006-I	131,2	3,5	0,5
II	135,3	3,1	1,1
III	128,6	2,8	0,6
IV	139,2	2,7	0,7
2007-I	136,8	2,5	0,8
II	140,6	2,6 [#]	0,3

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2006 ²⁾		2007			
	II ²⁾	III ²⁾	IV ²⁾	I	II [#]	
	<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>					
Consumptieve bestedingen	2,5	2,9	2,4	2,4	1,7	2,0
w.v. door huishoudens	-0,8	-0,2	-0,9	-1,5	1,4	1,6
	(2,7)	(3,3)	(2,6)	(2,1)		
door overheid	9,4	8,8	9,3	9,9	2,1	2,7
	(2,2)	(2,0)	(1,9)	(2,9)		
Investeringen in vaste activa	7,2	5,8	6,7	11,2	8,9	2,4
Veranderingen voorraden 1)	-0,1	-1,6	-0,3	0,7	0,2	-1,4
Nationale bestedingen	3,4	3,4	3,2	3,6	2,3	2,3
Uitvoer goederen en diensten	7,0	6,8	5,9	6,5	6,2	5,3
Invoer goederen en diensten	8,1	7,7	6,8	8,3	6,5	5,1
Bruto binnenlands product	3,0	3,1	2,8	2,7	2,5	2,6

1) In procenten van het bbp in constante prijzen.

2) De getallen tussen haakjes zijn gecorrigeerd voor veranderingen in het zorgstelsel.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 3: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2006	2006			2007	
		II	III	IV	I	II [#]
<i>Volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Producenten van:						
Goederen	1,6	1,1	0,7	0,8	-1,9	0,6
Landbouw en visserij	-1,9	-0,1	-1,1	-2,5	1,8	-0,3
Industrie en energie:	1,2	0,9	-0,1	0,4	-4,7	-0,8
w.o. Industrie	2,3	1,7	1,5	4,3	4,4	2,5
Delfstoffenwinning	-3,3	-3,2	-13,8	-13,5	-24,2	-14,3
Bouwnijverheid	4,1	2,0	4,5	3,8	7,2	5,4
Commerciële diensten	4,6	5,2	4,7	4,4	5,2	4,1
Handel, horeca en transport	5,5	6,3	4,7	5,0	5,2	3,7
Financiële en zakelijke diensten	3,9	4,3	4,7	4,0	5,2	4,5
Niet-commerciële diensten	1,3	0,7	1,8	2,3	2,2	2,2

#) Deze cijfers zijn bijgesteld. Achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.

Tabel 4: Investerings in vaste activa

	2006	2006			2007	
		II	III	IV	I	II [#]
<i>volumemutaties in % t.o.v. een jaar eerder</i>						
Investerings in vaste activa	7,2	5,8	6,7	11,2	8,9	2,4
w.o. Woningen	4,5	2,9	4,2	3,3	8,6	3,9
Bedrijfsgebouwen	1,5	-0,5	2,0	2,7	8,6	8,9
G.W.W. werken	5,1	5,4	5,1	4,3	8,1	3,3
Vervoermiddelen	12,4	21,3	1,0	21,7	-4,5	-6,7
Machines en installaties	12,6	9,9	13,9	15,9	21,8	8,7
Computers	23,5	29,1	24,0	19,4	23,8	22,7
Immateriële activa	10,5	0,7	10,8	46,4	-2,2	-27,6

#) Deze cijfers zijn bijgesteld, achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS.